

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET HUBER protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 39571/16)

PRESUDA

STRASBOURG

7. srpnja 2022.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Huber protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Alena Poláčková, *predsjednica*,

Raffaele Sabato,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Viktoriya Maradudina, *vršiteljica dužnosti zamjenika tajnice Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 16. lipnja 2022.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva protiv Republike Hrvatske podnesenog Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 4. srpnja 2016.

2. Podnositelja zahtjeva zastupala je gđa L. Horvat, odvjetnica iz Zagreba.

3. Vlada Republike Hrvatske („Vlada”) obaviještena je o zahtjevu.

ČINJENICE

4. Podaci podnositelja zahtjeva i informacije bitne za zahtjev navedeni su u priloženoj tablici.

5. Podnositelj zahtjeva prigovorio je neodgovarajućim uvjetima izdržavanja zatvorske kazne.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

6. Podnositelj zahtjeva prigovorio je neodgovarajućim uvjetima u kojima je izdržavao zatvorsku kaznu. Pozvao se na članak 3. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

Članak 3.

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.“

7. Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva boravio u lošim uvjetima dok je izdržavao zatvorsku kaznu. Podaci o mjestima izdržavanja zatvorske kazne podnositelja navedeni su u priloženoj tablici. Sud upućuje na načela utvrđena u njegovoj sudskoj praksi u vezi s neodgovarajućim uvjetima izdržavanja zatvorske kazne (vidi, primjerice, *Muršić protiv Hrvatske* [VV], br. 7334/13, stavci 96. – 101., ECHR 2016). Konkretno ponavlja da izraziti nedostatak osobnog prostora u zatvorskoj ćeliji ima veliku težinu kao čimbenik koji je

potrebno uzeti u obzir u svrhu utvrđivanja jesu li opisani uvjeti izdržavanja zatvorske kazne „ponižavajući” sa stajališta članka 3. i mogu li dovesti do povrede i kad se razmatraju zasebno i u vezi s drugim nedostacima (vidi gore navedeni predmet *Muršić*, stavci 122. – 141., i *Ananyev i drugi protiv Rusije*, br. 42525/07 i 60800/08, stavci 149. – 159., 10. siječnja 2012.).

8. U vodećim predmetima *Muršić*, gore naveden, stavci 69. – 73. i 91. – 173., i *Ulemek protiv Hrvatske*, br. 21613/16, stavci 71. – 120. i 126. – 146., 31. listopada 2019., Sud je već utvrdio povredu u pogledu pitanja sličnih onima u ovom predmetu.

9. Nakon ispitivanja svih materijala koji su mu dostavljeni Sud ne nalazi nikakvu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da donese drugačiji zaključak o dopuštenosti i osnovanosti ovog zahtjeva.

10. Konkretno, tvrdnja Vlade da je u odnosu na određena razdoblja u kojima je podnositelj izdržavao zatvorsku kaznu, njegova tužba za naknadu štete zastarjela jer ju je podnio izvan zakonskog roka od tri godine, mora se odbiti. Izdržavanje zatvorske kazne trebalo bi se smatrati „kontinuiranom situacijom” sve dok je trajalo u istoj vrsti ustanove za izdržavanje zatvorskih kazni u bitno sličnim uvjetima. Zahtijevanjem od osoba koje izdržavaju zatvorsku kaznu da svoje odštetne zahtjeve protiv države podnesu prije okončanja takvih situacija tim se osobama nameće nerazmjern postupovni teret (vidi *Nikitin i drugi protiv Estonije*, br. 23226/16 i šest drugih predmeta, stavci 136. i 141., 29. siječnja 2019.). Štoviše, čini se da je tvrdnja Vlade u suprotnosti sa stajalištem hrvatskih sudova (vidi, primjerice, presudu Županijskog suda u Splitu, br. Gž-1371/2018 od 21. kolovoza 2019.). U ovom predmetu razdoblja u kojima je podnositelj izdržavao zatvorsku kaznu u različitim zatvorskim ustanovama završila su u studenome 2010., siječnju 2011. odnosno prosincu 2014. (vidi prilog), a on je relevantne preliminarne korake za podnošenje tužbe (kojom je prekinut tijekom zakonskog roka) poduzeo 4. svibnja 2012., odnosno u roku od tri godine.

11. Vlada je navela i da je podnositelj zahtjeva provodio samo između sedam i devet sati u ćeliji tijekom noći, dok je ostatak vremena ili radio ili se mogao slobodno kretati unutar svojeg odjela. Osim toga, mogao je dva sata dnevno provoditi na otvorenom. Vlada je istaknula i da Sud ranije nije utvrdio povredu članka 3. Konvencije u sličnim okolnostima (vidi *Dolenec protiv Hrvatske*, br. 25282/06, stavci 133. – 136., 26. studenoga 2009.).

12. Sud ponavlja svoje utvrđenje u predmetu *Muršić*, presudi Velikog vijeća koja je uslijedila nakon presude u predmetu *Dolenec*, da do čvrste pretpostavke povrede članka 3. dolazi kada je površina osobnog prostora koji je na raspolaganju osobi koja izdržava zatvorsku kaznu manja od tri četvorna metra. Ta se pretpostavka može pobiti samo ako su određeni čimbenici kumulativno ispunjeni, *inter alia*, ako su smanjenja potrebnog najmanjeg osobnog prostora od tri četvorna metra kratka, povremena i minimalna (vidi gore navedeni predmet *Muršić*, stavci 137. – 138.). Međutim, razdoblja u

kojima je podnositelj zahtjeva u ovom predmetu raspolagao s manje od tri četvorna metra nisu bila ni kratka ni povremena (vidi prilog).

13. Imajući u vidu svoju sudsku praksu o ovoj problematici, Sud smatra da su u ovom predmetu uvjeti u kojima je podnositelj boravio dok je izdržavao zatvorsku kaznu bili neodgovarajući.

14. Zahtjev je stoga dopušten i ukazuje na postojanje povrede članka 3. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

15. Članak 41. Konvencije glasi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

16. Uzimajući u obzir dokumente u svom posjedu i svoju sudsku praksu (vidi konkretno gore navedeni predmet *Muršić*, stavak 181., i gore navedeni predmet *Ulemek*, stavak 162.), Sud smatra razumnim dosuditi iznose navedene u priloženoj tablici.

17. Sud dalje smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje* da ovaj zahtjev ukazuje na postojanje povrede članka 3. Konvencije u vezi s neodgovarajućim uvjetima u kojima je osoba izdržavala zatvorsku kaznu;
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti iznose navedene u priloženoj tablici, koje je potrebno preračunati u valutu tužene države po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.

PRESUDA HUBER protiv HRVATSKE

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 7. srpnja 2022. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Viktoriya Maradudina
Vršiteljica dužnosti zamjenice tajnice

Alena Poláčková
Predsjednica

PRESUDA HUBER protiv HRVATSKE

PRILOG

Zahtjev u kojem su izneseni prigovori na temelju članka 3. Konvencije
(neodgovarajući uvjeti izdržavanja zatvorske kazne)

Broj zahtjeva Datum podnošenja	Ime podnositelja Godina rođenja	Ime i prebivalište punomoćnice	Ustanova Datum početka i završetka Trajanje	Četvorni metar po zatvoreniku	Konkretna pritužbe	Iznos dosuđen na ime naknade nematerijalne štete (u eurima) ¹	Iznos dosuđen na ime troškova i izdataka (u eurima) ²
39571/16 4. 7. 2016.	Mario HUBER 1984.	Horvat Lidija Zagreb	Zatvor u Osijeku 31. 12. 2008. do 25. 11. 2010. 1 godina, 10 mjeseci i 26 dana	između 1,92 i 3,60 m ²	prenapučenost, nedostatak ili neodgovarajući uvjeti sanitarnih čvorova, nedostatak ili neodgovarajući namještaj, nedostatak ili ograničen pristup tuševima, nedostatak ili nedostatna tjelesna vježba na svježem zraku, nedostatak ili ograničen pristup slobodnim ili obrazovnim aktivnostima	12.500,00	250,00
			Zatvor u Zagrebu 26. 11. 2010. do 23. 1. 2011. 1 mjesec i 29 dana	između 2,79 i 3,26 m ²	prenapučenost, nedostatak ili neodgovarajući uvjeti sanitarnih čvorova, nedostatak privatnosti u zahodu, nedostatak ili ograničen pristup tuševima, nedostatak ili nedostatna tjelesna vježba na svježem zraku, nedostatak ili ograničen pristup slobodnim ili obrazovnim aktivnostima		
			Kaznionica u Lepoglavi 26. 1. 2011. do 12. 12. 2014. 3 godine, 10 mjeseci i 17 dana	između 2,04 i 2,76 m ²	prenapučenost, nedostatak potrebne medicinske pomoći		

¹ Uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

² Uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

PRESUDA HUBER protiv HRVATSKE

© 2022 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakciju istoga.